

Župa Foča smještena je nedaleko od Doboja, pokraj glavne prometnice što vodi prema Derventi i Brodu.

Župa je osnovana 1839. g. odvajanjem od Velike (Plehana). Nije posve sigurno od kada opstoji kao kapelanija: od 1796. ili 1799., kako stoji u nekim starijim šematizmima, ili pak od 1808. od kada se vode matice. Fočanska župa je dugo vremena obuhvaćala i teritorij današnjih župa Cer i Sočanica.

U 17. st. fočansko je područje potpadalo pod župu Sočanica, a možda jednim dijelom i pod obližnju župu Majevac. Pod konac 17. st., u vrijeme Bečkog rata, cijeli je kraj opustio zbog iseljavanja u prekosavlje. Do ponovnog oživljavanja katoličanstva dolazi tridesetih i četrdesetih godina 18. stoljeća. 1779. god. u Foči postoji gostinjac u kojem je povremeno odsjedao župnik ili kapelan iz Velike.

1856. god. u fočanskoj je župi izgrađena kapelica, na čijem je mjestu 1876. podignuta skromna drvena crkvica od šepera (danas je tu kapela Sv. Roka). Ta je crkva opstala do 1933, kada je na brežuljku Kunara započeta gradnja nove (34x12,5 m) po nacrtu arhitekta Karla Pařika (Paržika). Tom je prilikom od Foče odvojena i osnovana nova župa Cer. Crkva je dovršena 1942. god. Ona je zbog klizišta i nesolidne izvedbe uskoro počela pucati. Pokušaji da se crkva spasi od rušenja nisu imali trajnijeg uspjeha. Početkom 1990. ona je srušena, a na njezinu mjestu podignuta je bila nova crkva po projektu Zlatka Ugljena. Stara crkva je bila jednostavnih oblika i oni se navezuju na arhitektonske značajke starohrvatskih crkava Sv. Mihovila u Stonu, Sv. Križa u Ninu i Sv. Petra u Priku kod Omiša. Godine 1974. za crkvu je izradio Raspeće (reljef u bakru, 400x100 cm) kipar Zdenko Grgić, a 1975. postaje križnoga puta (ulje na platnu) slikar Ljubo Lah. Od starijih likovnih djela tu su još slika Sv. Roka i Gospin kip. Godine 1974. za crkvu je nabavljeno novo zvono, dok je staro postavljeno u grobljansku kapelu u Foči. U zadnjem ratu crkva je potpuno srušena. Za liturgijska slavlja uređen je prostor u prizemlju župne kuće.

Zadnja župna kuća na starom crkvištu podignuta je 1892. godine. Nakon promjene lokacije za crkvu, na Kunari je 1936. dovršena nova kuća. Budući da je ona tijekom vremena postala nefunkcionalna, 1984. god. započeta je gradnja novoga župnog stana po projektu Zlatka Ugljena. Kuća je već sljedeće godine useljena. U zadnjem ratu devastirana i zapaljena. God. 2000. započinje njezina obnova.

Fočanska župa je 1877. imala 2.058 katolika, a 1935. god. 3.900. Franjevci su u svoj pastoralni rad uključili i prosvjetni, osnovavši već 1858. god. prvu pučku školu, koju su sami vodili. O radu te škole nemamo mnogo podataka.

Fočanska župa, koja je u međuvremenu teritorijalno znatno smanjena, brojila je 1991. cca. 4.000 katolika (1963: 4.988). U zadnjem ratu vjernici su protjerani a njihov povratak teče sporo. Danas u župi živi oko 175 osoba.

Župu tvore sljedeća naselja: Foča, Bukovac, Johovac, Komarica (dio) i Vranduk.

Zaštitnik župe do 1954. god. bio je Sv. Rok, a od tada Prečisto Srce Marijino.

U župi se nalaze dvije podružne crkve: Bukovac (Sv. Juraja, 7x5 m, izgr. 1975) i Johovac. U zadnjem ratu su teško oštećene. Njihova obnova je u tijeku. Na području župe nalazi se i osam kapelica, od kojih su dvije zavjetne (Sv. Rok, Sv. Ana), te četiri groblja.